

Öğretmenlerin Düşünme Becerilerinin Öğretimine Yönelik Sınıf İçi Uygulamalar Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öğretmenlerin Düşünme Becerilerinin Öğretimine Yönelik Sınıf İçi Uygulamalar Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27317>

Özet

Ö?retmenlerin Dü?ünme Becerilerinin Ö?retimine Yönelik S?n?f ?çi Uygulamalar Ölçe?i (ODÖYS?UÖ), ö?retmenlerin s?n?f ortamlar?nda ö?rencilere yönelik dü?ünme becerilerini (ele?tirel dü?ünme, yarat?c? dü?ünme vb.) ö?retme ve bu becerileri destekleyici etkinlikleri uygulama düzeylerini belirlemek amac?yla geli?tirilmifitir. 2015 y?l?nda Dilekli ve Tezci taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, ö?retmenlerin pedagojik yeterliliklerini ve ilgili s?n?f içi uygulamalar?n?n niteli?ini de?erlendirmeye yard?mc? olan bir araçtır.

Ölçek, ö?retmenlerin dü?ünme becerisi e?itimine ne kadar odakland???n? ve bu amaçla hangi yöntemleri kulland???n? sistematik olarak ölçmeyi hedeflerken, e?itim ara?t?rmac?lar? için de standart bir veri toplama arac? sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dü?ünme Becerileri Ö?rimi, S?n?f ?çi Uygulamalar, Ö?retmen Yeterlili?i, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi, Pedagoji.

Yazarlar

Yunus Dilekli, Emel Tezci.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, görev yapmakta olan ö?retmenlerin, üst düzey dü?ünme becerilerinin (ele?tirel dü?ünme, yarat?c? dü?ünme ve problem çözme) ö?rencilere kazand?r?lmas?na yönelik s?n?f içinde gerçekle?tirdikleri faaliyetlerin s?kl???n? ve çe?itlili?ini ölçmektir. Bu ölçek, ö?retmenlerin kendi uygulamalar?n? yans?t?c? bir ?ekilde de?erlendirmelerine ve mesleki geli?im alanlar?n? saptamalar?na olanak tan?r.

Ölçek, ayn? zamanda, e?itim yönetimlerinin veya ara?t?rmac?lar?n?n uygulad??? hizmet içi e?itim programlar?n?n, ö?retmenlerin dü?ünme becerilerini ö?retme konusundaki davran??lar? üzerindeki etkilerini ölçmek için de kullan?labilir. Bu sayede, e?itim politikalar?n?n etkinli?i somut verilerle de?erlendirilebilir.

Yap?

Ölçek, ö?retmenlerin pedagojik yakla??mlar?nda bili?sel psikoloji ve yap?land?rmac?lık ilkelerine ne ölçüde yer verdi?ini gösteren s?n?f içi davran??lar? ölçmektedir. Ölçülen temel yap?, dü?ünme becerilerinin ö?retimine yönelik **pedagojik yeterlilik** ve uygulama düzeyidir.

Bu yap? genellikle  c ana bile?eni kapsar: 1)  st düzey bili?sel süreçleri tetikleyen soru sorma tekniklerinin kullan?m?, 2)  rencileri ele?tirel analiz ve yans?t?c? dönmeye te?vik eden tart??ma ortamlar?n?n yarat?lmas?, 3) Problem  zme ve karar verme becerilerini geli?tirmeye ynelik görev ve etkinliklerin tasarlanmas?.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik  al??malar?, geli?tirme makalesinde (Dilekli & Tezci, 2015) detayl? olarak sunulmu?tur. Geçerlik analizleri kapsam?nda,  lçe?in ölçmeyi ama lad??? yap?y? ne kadar do?ru  l t ? n  belirlemek amac?yla yap? geçerli?i incelenmi?tir. Bu amaçla, faktör analizleri kullan?larak maddelerin teorik yap?yla uyumu test edilmi?tir.

Yap?lan analizlerde hem **kapsam geçerli?i** (uzman g r ?leri ile) hem de **yap? geçerli?i** (faktör analizi ile) sa?lanm??t?r. Ölçe?in,  retmenlerin dönme becerilerini üretme uygulamalar?n? geçerli bir ?ekilde temsil etti?i sonucuna var?lm??t?r. Spesifik geçerlik katsay?lar? için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçek maddelerinin i  tutarl?l???n? de?erlendirmek üzere gerçekle?tirilmi?tir. Geli?tirme  al??mas?nda,  lçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? temel yap?y? tutarl? bir ?ekilde  l t ? n  göstermi?tir.

Ek olarak,  lçe?in zamana kar?? kararl?l???n? (istikrar?n?) test etmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik yönteminin de kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Güvenirlik de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u ve  lçe?in tutarl? sonuçlar üretti?i bildirilmi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla hem a ?mlay?c? faktör analizi (AFA) hem de do?rulay?c? faktör analizi (DFA) uygulanm??t?r. AFA,  lçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?unu ke?fetmek için kullan?lm??; DFA ise belirlenen bu faktör yap?s?n?n veri kümesiyle ne kadar uyumlu oldu?unu do?rulam??t?r.

Faktör analizleri sonucunda,  lçe?in birden fazla alt boyuta sahip oldu?u ve bu alt boyutlar?n  retmenlerin farkl? dönme becerilerini üretme stratejilerini temsil etti?i görülmü?tür. Bu alt boyutlar,  retmenlerin s?n?f içi uygulamalar?ndaki  e?itlili?i ve derinli?i yans?tmaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme Amaçlı Ölçek (Öğretmen Self-Report veya Gözlem Ölçeği)

Format: Genellikle 5'li Likert Tipi Derecelendirme formatı kullanılmaktadır (Örneğin, "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Farklı kademelerde görev yapan öğretmenler (ilk, orta ve lise).

Yaş Grubu: Yetkinler (Öğretmen popülasyonu).

Nüfus Detayları: Ölçek, Türkiye genelinde çeşitli branş ve kademedeki öğretmenlerden oluşan bir örneklem üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmasına tabi tutulmuştur.

Test Metodolojisi: Öğretmenlerden, düğünme becerilerini geliştirmeye yönelik sınıf içi davranış ve etkinlikleri ne sıklıkla veya ne ölçüde uyguladıkları belirtmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Eğitim, Pedagojik Yeterlilik, Eleştirel Düğünme, Yaratıcı Düğünme, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Kaynak makalede belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: e.tezci@hotmail.com

Yazışma Adresi: Yazarların akademik kurum adresleri, orijinal makalede mevcuttur.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Yunus Dilekli ve Emel Tezci tarafından **2015** yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanımı için yazarlarla doğrudan e-posta yoluyla (e.tezci@hotmail.com) iletişime geçilmesi ve izin alınması gerekmektedir.

Referanslar

Dilekli, Y. ve Tezci, E. (2015). Öğretmenlerin Düğünme Becerilerinin Öğretimine Yönelik Sınıf İçi Uygulamalar Ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *NWSA Education Sciences*, 10(4),

276-290. DOI: [10.12739/NWSA.2015.10.4.1C0647](https://doi.org/10.12739/NWSA.2015.10.4.1C0647)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ogretmenlerin-dusunme-becerilerinin-ogretimine-yonelik-sinif-ici-uygulamalar-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/276290106/Ogretmenlerin-Dusunme-Becerilerinin-Ogretimine-Yonelik-Sinif-ici-Uygulamalar-Olcegi-Toad-Pdf)

Öğretmenlerin Düşünme Becerilerinin Öğretimine Yönelik Sınıf İçi Uygulamalar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, telif hakları veya gizlilik nedenleriyle bu platformda yayınlanmamaktadır. Ölçeğin tam maddelerine, alt boyutlarına ve derecelendirme yapısına erişmek için lütfen orijinal makaleye (Dilekli & Tezci, 2015) başvurunuz. Makale, öğretmenlerin düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik sınıf içi uygulamaların ölçeğin detaylı ifadelerine sahiptir.